

TÜRKİYE KENTSEL MORFOLOJİ ARAŞTIRMA AĞI

II. KENTSEL MORFOLOJİ SEMPOZYUMU

DeğişKent: Değişen Kent, Mekân ve Biçim

MetamorphoCity: Changing City, Space and Form

31 Ekim – 2 Kasım 2018,
İTÜ, Mimarlık Fakültesi, Taşkışla

Genel anlamda biçimler ve biçimlerin oluşturduğu bileşenlerin incelendiği bilim dalı olarak tanımlanan “morfoloji”, kent çalışmalarında önemli bir araştırma alanı olarak karşımıza çıkmakta ve fiziksel çevreye ait tüm doku elemanlarının (binalar, yapı adaları, sokak dokuları vb.) sosyo-mekânsal parametreler çerçevesinde oluşum ve değişim süreçlerini analiz etmektedir.

“Kent Morfolojisi” adı altında özelleşen bu bilim dalı, yukarıda belirtilen parametreler doğrultusunda şehirleri birer “kentsel yaşam alanı (urban habitat)” olarak ele almakta ve değerlendirmektedir. İnsanların yerleşik hayata geçmesi ile birlikte ortaya çıkan kent kavramı; geçmişten günümüze farklı kırılma noktaları yaşayarak değişim ve/veya dönüşümler geçirmiştir. Bu bağlamda kent morfolojisi; zaman içinde kültür ve gelenekler ile yönetilen ve sosyo-ekonomik güçler ile biçimlenen kentlerin evrim süreçlerini, bileşenlerine ayrılarak ve bileşenlerini tanımlayarak analiz etmişlerdir.

Kent morfolojisi bilim dalı; fiziksel ve sosyo-mekânsal ölçütler neticesinde ortaya çıkan değişim ve dönüşüm süreçlerini farklı ekoller, kuramlar ve teknikler perspektifinde incelemeyi hedeflemiş ve zamanla şehir planlama – mimarlık - kentsel tasarım bilimlerinin ortak temel çalışma alanlarından biri haline gelmiştir. Kentsel mekânların organizasyonu, kent bileşenlerinin tanımlanması, kentsel stratejilerin, farklı ölçeklerde yapılacak kentsel müdahalelerin ve tasarım ilkelerinin belirlenmesi, tarihsel süreçteki değişimlerin irdelenmesi gibi farklı araştırma, inceleme ve tartışma konuları; kendi kavram dizini ve yazını üreten ve böylece özgün bir araştırma alanı olan “Kent Morfolojisi bilimi” kapsamında yer almaktadır.

Küresel ölçekte morfoloji çalışmaları ve mimarlık, kentsel tasarım, planlama, tarih, coğrafya gibi disiplinlerin bir araya gelmesi ile oluşturulan ve uluslararası bir kuruluş olan ISUF (International Seminar on Urban Form) ile etkin ilişkiler geliştirmeyi amaçlayan Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı, ülkemizde bu konuda yapılan çalışmaların derinleştirilmesi ve paylaşımı için ortak bir platform oluşturmaktadır.

İlki 2015 yılında (Türkiye Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı tarafından) gerçekleştirilen, temel yaklaşım ve tekniklerin tartışıldığı Birinci Kentsel Morfoloji Sempozyumu'nun ardından 2018 yılında düzenlenen ikinci ayağında, "değişim" olgusu ve "değişen kent, mekân ve biçim" teması çerçevesinde kentlerin değişen ve/veya başkalaşan morfolojik yapılarının fiziksel ve sosyo-mekânsal çözümlmelerine yer verilmiştir.

Morfolojik değişim, eski çağlardan günümüze tüm kentlerin çeşitli dinamikler doğrultusunda yaşadığı veya yaşamakta olduğu bir süreç iken, son dönemlerde planlama ve tasarım alanlarında ortaya çıkan yeni eğilimler, yaklaşımlar ve uygulamalar neticesinde farklı ve radikal boyutlar da kazanmıştır. Dolayısıyla, kent morfolojisi alanında "değişim" olgusunun bir paradigma haline gelmesi, ölçekler arası değişim sürecinin kent dokusu üzerindeki etkileri, sosyo-ekonomik, kültürel veya politik değişimlerin yansımaları, yeni yaklaşımlar ve yöntemler gibi güncel konular da kent morfolojisi araştırma alanında yeni alt başlıklar oluşturmaktadır.

İTÜ Mimarlık Fakültesi, Taşkışla Binası'nda gerçekleştirilecek olan "**II. Kentsel Morfoloji Sempozyumu**"nda, "değişim" olgusunun kent, mekân ve biçim üzerindeki etkilerinin farklı ölçek, tarihsel süreç ve yaklaşımlar doğrultusunda irdelenmesi ve Türkiye'de / dünyada yer alan, farklı dinamikler doğrultusunda değişim süreci geçiren kentlerin morfolojik yapıları üzerinden bir tartışma geliştirilmesi hedeflenmiştir. Farklı disiplinlerin katılımı ile farklı temalar ve altbaşlıklar ile sunulan bildirilerden yola çıkarak, kentlerin nitelik kazanmasına yönelik planlama ve tasarım politikalarının geliştirileceğine, ve getirilecek olan tartışma ortamı ile yalnızca yerel düzeyde değil uluslararası düzeyde de kentsel morfoloji alanına katkı sağlanacağına inanılmaktadır.

Prof. Dr. Ayşe Sema KUBAT

Türkiye Kentsel Morfoloji Araştırma Ağı Başkanı
II. Türkiye Kentsel Morfoloji Sempozyum Yürütücüsü